

Sprawa C-708/20

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

30 grudnia 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

County Court at Birkenhead (Zjednoczone Królestwo)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

30 grudnia 2020 r.

Strona powodowa:

B T

Strona pozwana:

Seguros Catalana Occidente

E B

**POSTĘPOWANIE PRZED COUNTY COURT AT BIRKENHEAD
(SĄDEM HRABSTWA W BIRKENHEAD, ZJEDNOCZONE
KRÓLESTWO) Pozew nr [...] W SPRAWIE**

B T

Strona powodowa

przeciwko

1. SEGUROS CATALANA OCCIDENTE

2. E B

Strona pozwana

POSTANOWIENIE

[...] w dniu 30 grudnia 2020 r., po wydaniu pisemnego wyroku w tej sprawie w dniu 22 grudnia 2020 r., po rozpoznaniu wniosku powódki o pozwolenie na wniesienie apelacji przed zawieszeniem postępowania w celu umożliwienia stronom zbadania warunków wystąpienia do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

[...]

W NASTĘPSTWIE uznania przez sąd odsyłający, że aby możliwe było wydanie przez sąd odsyłający wyroku w niniejszej sprawie, konieczne jest rozstrzygnięcie kwestii dotyczących wykładni art. 13 ust. 3 rozporządzenia (U[E]) nr 1215/2012, w związku z czym należy zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w tym względzie

SĄD [ODSYŁAJĄCY] POSTANAWIA, co następuje:

1. Pytania zamieszczone w załączniku, dotyczące wykładni art. 13 ust. 3 rozporządzenia (U[E]) nr 1215/2012, zostają skierowane do Trybunału Sprawiedliwości w celu wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
2. Niniejsze postanowienie należy niezwłocznie przedstawić Trybunałowi Sprawiedliwości.
3. Powództwa wobec obydwu pozwanych zostają zawieszono w oczekiwaniu na rozstrzygnięcie kwestii podniesionych w postanowieniu odsyłającym.
4. [...]
5. [...]
6. Wniosek powódki o pozwolenie na wniesienie apelacji w związku z ustaleniami dotyczącymi art. 17 i 18 rozporządzenia (U[E]) nr 1215/2012 zostaje oddalony. [...]

[...] [Or. 2]

ZAŁĄCZNIK

A. SĄD ODSYŁAJĄCY

- 1 Niniejsze postanowienie zostało wydane zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przez County Court at Birkenhead (sąd hrabstwa w Birkenhead) w Anglii i Walii. [...]

B. STRONY

- 2 Powódka ma miejsce zamieszkania w Anglii i Walii [...].

- 3 Pozwana ad. 2 ma miejsce zamieszkania w Republice Irlandii i jest właścicielką nieruchomości znajdującej się w [...] Alicante w Hiszpanii (zwanej dalej „nieruchomością”). [...].
- 4 W czasie istotnym dla sprawy pozwany ad. 1 był ubezpieczycielem z siedzibą w Hiszpanii i udzielił pozwanej ad. 2 ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do nieruchomości. Pozwany ad. 1 nie jest zaangażowany w spór dotyczący podniesionego przez pozwaną ad. 2 zarzutu braku jurysdykcji sądu odsyłającego ani w niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

C. PRZEDMIOT I OKOLICZNOŚCI FAKTYCZNE SPORU

- 5 Argumentacja powódki, której nie podziela pozwana ad. 2, jest następująca:
  - a) Na mocy umowy zawartej w imieniu powódki przez członka jej rodziny pozwana ad. 2 zobowiązała się zapewnić powódce i jej rodzinie zakwaterowanie w nieruchomości na siedem nocy w terminie od 31 marca 2018 r.
  - b) Zakwaterowanie zarezerwowano i opłacono przez internet.
  - c) Na terenie nieruchomości znajdował się zewnętrzny, wyłożony płytkami, obszar patio prowadzący do basenu. **[Or. 3] [Or. 4]**
  - d) W dniu 3 kwietnia 2018 r. powódka, która miała wówczas 83 lata, przechodząc przez patio do basenu, potknęła się o stopień, którego nie zauważyła, i przewróciła się na prawy bok (zdarzenie to zwane jest dalej „wypadkiem”).
  - e) Wskutek wypadku odniosła ona obrażenia w postaci złamania prawego biodra i nadgarstka oraz rozcięcia czoła, w związku z którymi została poddana operacji w Hiszpanii. [...]
- 6 W związku z doznanymi obrażeniami i poniesionymi stratami powódka wystąpiła z powództwem przeciwko pozwanej ad. 2. Powódka twierdzi, że pozwana ad. 2 na mocy prawa kontraktowego i prawa deliktów była zobowiązana do dochowania należytej staranności i wykazania się niezbędnymi umiejętnościami w celu zapewnienia, aby nieruchomość była w sposób racjonalny bezpieczna, jednak zobowiązań tych nie wypełniła.. Powódka twierdzi (między innymi), że istniał obowiązek zamocowania w pobliżu stopnia poręczy lub znaku ostrzegawczego lub oznaczenia stopnia w inny sposób. Pozwany ad. 1 zakwestionował swoją odpowiedzialność, ponieważ pozwana ad. 2 nie poddała się jurysdykcji sądu angielskiego ani nie doręczyła/złożyła odpowiedzi na pozew.
- 7 Pozew został wniesiony do County Court Money Claims Centre [wydziału roszczeń pieniężnych sądu hrabstwa] w Anglii i Walii w dniu 14 kwietnia 2019 r., a następnie doręczony pozwanym [...]. Powódka twierdziła, że jurysdykcja

w odniesieniu do pozwanego ad. 1 wynika z art. 11 ust. 1 lit. b) i art. 13 ust. 2 rozporządzenia (U[E]) nr 1215/2012 (zwanego dalej „**wersją przekształconą rozporządzenia Bruksela I**”). Pozwany ad. 1 nie zakwestionował jurysdykcji i złożył odpowiedź na pozew. W odpowiedzi na pozew pozwany ad. 1 przyznał, że (i) udzielił pozwanej ad. 2 ubezpieczenia w odniesieniu do odpłatnego wynajmowania przez nią nieruchomości gościom oraz (ii) miał obowiązek zwolnić ją z odpowiedzialności za wypadek z zastrzeżeniem „*wszelkich limitów lub ograniczeń przewidzianych polisą*”. Sprawa została następnie skierowana do County Court at Birkenhead (sądu hrabstwa w Birkenhead).

- 8 Wnioskiem z dnia 29 stycznia 2020 r. pozwana ad. 2 zakwestionowała jurysdykcję sądów Anglii i Walii jako właściwych do rozstrzygnięcia wytoczonego przeciwko niej powództwa.
- 9 Przed rozpoznaniem wniosku, w wyniku otrzymania dodatkowych informacji w odpowiedzi na żądania dodatkowych informacji przedstawione przez powódkę na podstawie odnoszącej się do uzyskiwania dodatkowych informacji części 18[Civil Procedure Rules (przepisów regulujących postępowanie cywilne w Zjednoczonym Królestwie)] pozwany ad. 1 doprecyzował swoje stanowisko i przyznał, że limity i ograniczenia przewidziane polisą ubezpieczeniową oznaczają, że nie obejmuje ona korzystania przez pozwaną ad. 2 z nieruchomości jako odpłatnego miejsca zakwaterowania wypoczynkowego dla gości. Pozwany ad. 1 zaprzeczył zatem, jakoby miał obowiązek zwolnienia pozwanej ad. 2 z odpowiedzialności w odniesieniu do wypadku, w związku z czym wniósł o oddalenie powództwa wytoczonego przeciwko niemu przez powódkę. Ważność i zakres [Or. 5] ochrony ubezpieczeniowej pozostaje przedmiotem sporu (wyłącznie) między powódką a pozwanym ad. 1. [...] Wniosek pozwanego ad. 1 o oddalenie powództwa zawieszono do czasu rozstrzygnięcia kwestii podniesionych w niniejszym postanowieniu odsyłającym.
- 10 Do dnia rozpoznania wniosku pozwanej ad. 2 powódka utrzymywała, że jurysdykcja w odniesieniu do pozwanej ad. 2 wynika z art. 13 ust. 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I. Powódka domagała się ponadto zastosowania jurysdykcji na podstawie art. 17 i 18.
- 11 Zarzuty pozwanej ad. 2 rozpatrywał sędzia rejonowy [...] w dniu 7 grudnia 2020 r. W wyroku wydanym w dniu 22 grudnia 2020 r. sąd odsyłający orzekł, że nie jest sądem właściwym na podstawie art. 17 i 18. Powódka dąży do zakwestionowania tego ustalenia w postępowaniu apelacyjnym, lecz niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w żadnym wypadku nie dotyczy pytań wynikających z sekcji 4 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I. Sąd odsyłający streścił argumentację stron w przedmiocie art. 13 ust. 3 i doszedł do wniosku, że niezbędne jest skierowanie pytań do Trybunału Sprawiedliwości w celu umożliwienia mu wydania ostatecznego rozstrzygnięcia w przedmiocie podniesionego przez pozwaną ad. 2 zarzutu braku jurysdykcji angielskiego sądu.

D. MAJĄCE ZASTOSOWANIE PRZEPISY PRAWA KRAJOWEGO

- 12 W 2015 r. w sprawie **Hoteles Pinero Canarias SL/Keefe [2016] 1 WLR 905** Court of Appeal of England and Wales (sąd apelacyjny dla Anglii i Walii) rozważał zakres art. 11 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 (zwanego dalej „rozporządzeniem Bruksela I”) (obecnie art. 13 ust. 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I).
- 13 Okoliczności faktyczne były następujące:
- a) drugi z pozwanych, Hoteles Pinero Canarias SL, był spółką hiszpańską będącą właścicielem hotelu i podmiotem go prowadzącym;
  - b) pierwszy z pozwanych, Mapfre, był ubezpieczycielem udzielającym drugiemu z pozwanych ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
  - c) stroną powodową był angielski turysta, który doznał obrażeń w hotelu drugiego z pozwanych;
  - d) strona powodowa wytoczyła powództwo przeciwko pozwanym w sądzie angielskim;
  - e) pierwszy z pozwanych zaakceptował jurysdykcję sądu angielskiego;
  - f) drugi z pozwanych zakwestionował jurysdykcję sądu angielskiego;
  - g) strona powodowa w celu uzasadnienia jurysdykcji powołała się na art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I. [**Or. 6**]
- 14 Court of Appeal (sąd apelacyjny) orzekł, że jest sądem właściwym w odniesieniu do hotelu znajdującego się w Hiszpanii, w sytuacji gdy sprawa połączona jest z powództwem wytoczonym bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi udzielającemu hotelowi ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
- 15 Hotel wniósł od tego orzeczenia skargę do Supreme Court (sądu najwyższego), który w sierpniu 2017 r. skierował do [...] [Trybunału Sprawiedliwości] następujące pytania (**zob. sprawa C-491/17, Dz.U. [C 347] z dnia 1[...]6] października 2017 r. [s. 18]**).
- a) *Czy art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I [obecnie art. 13 ust. 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I] wymaga, aby powództwo poszkodowanego przeciwko ubezpieczającemu/ubezpieczonemu obejmowało kwestię dotyczącą ubezpieczenia w tym znaczeniu, że w pozwie podniesiono kwestię ważności lub skuteczności polisy ubezpieczeniowej?*
  - b) *Czy art. 11 ust. 3 wymaga, aby istniało ryzyko wydania sprzecznych orzeczeń w przypadku niedopuszczenia do przypozwania?*

- c) *Czy sąd, do którego wniesiono pozew, posiada swobodę oceny w zakresie dopuszczenia do przypozwaną objętego zakresem stosowania art. 11 ust. 3?*”.
- 16 W następstwie złożenia przez strony i Komisję uwag na piśmie doszło do ugody w przedmiocie roszczeń, a postanowienie odsyłające wycofano.
- 17 Zgodnie ze zwykłymi zasadami precedensu w Anglii i Walii sąd niższej instancji jest związany ustaleniami sądu wyższej instancji. W tym przypadku County Court at Birkenhead (sąd hrabstwa w Birkenhead, Zjednoczone Królestwo) jest sądem niższej instancji względem Court of Appeal (sądu apelacyjnego).
- 18 Strony nie powołują się na żadne inne przepisy prawa krajowego dotyczące zobowiązań umownych i pozaumownych.

E. WŁAŚCIWE PRZEPISY PRAWA UNII

- 19 Artykuł 10 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I stanowi:
- „Nie naruszając przepisów art. 6 oraz art. 7 pkt 5, w sprawach dotyczących ubezpieczenia jurysdykcję określa niniejsza sekcja”.*
- 20 Artykuł 13 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I stanowi, że:
- „1. W odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel może być również pozwany przed sądem, w którym zawisło powództwo poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu, o ile jest to dopuszczalne według prawa tego sądu. [Or. 7]*
- 2. Przepisy art. 10, 11 i 12 mają zastosowanie do powództw wytoczonych przez poszkodowanego bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi, jeżeli takie bezpośrednie powództwo jest dopuszczalne.*
- 3. Jeżeli prawo właściwe dla takiego powództwa bezpośredniego przewiduje przypozwaną ubezpieczającego lub ubezpieczonego, to ten sam sąd ma jurysdykcję także wobec tych osób”.*
- 21 W sprawie **Kabeg/MMA Iard (C-340/16)** zwrócono się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy pracodawca, który wypłacał poszkodowanemu wynagrodzenie w okresie zwolnienia lekarskiego jest „stroną słabszą” względem ubezpieczyciela udzielającego ochrony w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w rozumieniu przepisów dotyczących jurysdykcji zawartych w sekcji 3 rozporządzenia Bruksela I. Rzecznik generalny M. Bobek w swojej opinii wypowiedział się w przedmiocie możliwości zakwalifikowania sprawy jako „sprawy dotyczącej ubezpieczenia”. We wspomnianej opinii znajduje się następujący fragment ([Opinia z dnia 18 maja 2017 r., ECLI:EU:C:2017:396,] [pkt] [36]):

„Nie sądzę, aby była potrzebna lub rozsądna próba podania ogólnej i wyczerpującej definicji, czym jest »sprawa dotycząca ubezpieczenia«, a zatem czym jest »ubezpieczenie«. Można pozostawić tę kwestię w rękach doktryny. W powyżej opisanym orzecznictwie można jednakże wyróżnić pewien element, naturalnie związany z logiką systemu konwencji brukselskiej i rozporządzeń: dla celów jurysdykcji międzynarodowej podstawa ustalenia, co stanowi »sprawę dotyczącą ubezpieczenia« jest w istocie »oparta na tytule«. Czy przedmiotem powództwa wytoczonego przeciwko danemu pozwanemu (innymi słowy przyczyną tego powództwa) jest dochodzenie praw i obowiązków wynikających ze stosunku ubezpieczenia? Jeżeli tak, to sprawę można uznać za dotyczącą ubezpieczenia”.

- 22 Rzecznik generalny M. Bobek stwierdził, że pojęcie to powinno być interpretowane autonomicznie i jednolicie. Jest ono „oparte na tytule” (innymi słowy należy rozważyć, co jest przyczyną powództwa przeciwko danemu pozwanemu). Doszedł on do wniosku, że przedmiot powództwa wchodzi w zakres sekcji 3 *„jeżeli dotyczy on praw i obowiązków wynikających ze stosunku ubezpieczenia”*. Trybunał Sprawiedliwości w swoim wyroku nie odniósł się bezpośrednio do kwestii, na ile powództwo musi być „sprawą dotyczącą ubezpieczenia”, aby wchodziło w zakres sekcji 3, ani do tego, co należy rozumieć przez określenie „sprawa dotycząca ubezpieczenia”.
- 23 W sprawie **Kabeg** Trybunał orzekł jednak, że: 1) pojęcie „strony słabszej” ma zakres szerszy w sprawach dotyczących ubezpieczenia aniżeli w sprawach dotyczących umów zawieranych z konsumentami oraz w sprawach indywidualnych umów o pracę; 2) pracodawcy, którzy mogli wstąpić w prawa pracownika do odszkodowania, mogą być postrzegani jako osoby, które doznały szkody, w rozumieniu sekcji 3 rozporządzenia (niezależnie od ich rozmiaru i formy prawnej); 3) dany [Or. 8] pracodawca może być postrzegany jako „strona słabsza” wobec ubezpieczyciela, a zatem 4) *„[...] pracodawca, który wstąpił w prawa swojego poszkodowanego w wypadku drogowym pracownika, któremu to pracownikowi pracodawca w dalszym ciągu wypłacał wynagrodzenie, może – w charakterze »poszkodowanego« – pozwać ubezpieczyciela pojazdu, który uczestniczył w wypadku, przed sądy państwa członkowskiego swojej siedziby, jeżeli takie bezpośrednio powództwo jest dopuszczalne”*.
- 24 Trybunał Sprawiedliwości nie rozpatrzył pytań prejudycjalnych przedstawionych w sprawie **Keefe** ani nie uzyskał opinii rzecznika generalnego.

F. PODSUMOWANIE ARGUMENTACJI STRON

- 25 Powódka twierdzi, że:
- a) Zgodnie z obowiązującą w prawie angielskim zasadą wywodzoną ze sprawy **Keefe** strona powodowa może przypozwać ubezpieczonego mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą w ramach powództwa

przeciwko ubezpieczycielowi, którego siedziba znajduje się za granicą, na podstawie art. 13 ust. 3.

- b) Ze względów przedstawionych w sprawie **Keefe** celowościowa wykładnia art. 13 ust. 3 przemawiałaby za przypozwaniami ubezpieczonego w ramach powództwa przeciwko ubezpieczycielowi, jeżeli strona powodowa dochodzi odszkodowania od każdego z nich za poniesione obrażenia i wynikające z nich szkody pośrednie.
- c) Nie jest konieczne, aby istniał „spór” między ubezpieczycielem a ubezpieczonym w przedmiocie ważności lub skuteczności polisy ubezpieczeniowej. Jediną przesłanką, której spełnienia wymaga art. 13 ust. 3, jest, by przypozwanie ubezpieczonego w ramach bezpośredniego powództwa przeciwko ubezpieczycielowi było dozwolone przez prawo właściwe dla tego bezpośredniego powództwa, w tym przypadku prawo hiszpańskie.
- d) Ponadto, w każdym razie, w sytuacji gdy istnieje taki spór pomiędzy ubezpieczycielem a ubezpieczonym, art. 13 ust. 3 pozwala na przypozwanie ubezpieczonego w ramach powództwa przeciwko ubezpieczycielowi.

26 Pozwana ad. 2 twierdzi, że:

- a) Artykuł 13 ust. 3 ma zastosowanie wyłącznie do roszczeń dotyczących ubezpieczenia.
- b) Roszczenie odszkodowawcze powódki ma związek z obrażeniami i szkodami pośrednimi wynikającymi z zarzucanego niedbalstwa w zapewnieniu zakwaterowania wypoczynkowego. Nie jest to sprawa dotycząca [Or. 9] ubezpieczenia i nie staje się taką jedynie za sprawą faktu, iż objęta jest tym samym powództwem co bezpośrednie roszczenie przeciwko ubezpieczycielowi.
- c) Ponadto nie staje się ona sprawą dotyczącą ubezpieczenia ze względu na istnienie sporu między ubezpieczycielem a ubezpieczonym dotyczącego ważności lub skuteczności polisy ubezpieczeniowej.

G. UZASADNIENIE WYSTĄPIENIA Z WNIOSEM O WYDANIE ORZECZENIA PRZEZ TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

27 Pytania wskazane w niniejszym wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą trzech odrębnych zagadnień:

- a) jeżeli poszkodowany wnosi powództwo przeciwko ubezpieczycielowi domniemanego sprawcy czynu niedozwolonego w państwie członkowskim miejsca zamieszkania poszkodowanego na podstawie art. 13 ust. 2 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I, to czy poszkodowany może przypozwać domniemanego sprawcę czynu niedozwolonego w ramach tego

- powództwa na podstawie art. 13 ust. 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I, jeżeli powództwo przeciwko domniemanemu sprawcy czynu niedozwolonego nie obejmuje „sprawy dotyczącej ubezpieczenia”) („**zagadnienie pierwsze**”);
- b) co należy rozumieć przez „sprawę dotyczącą ubezpieczenia” w sekcji 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I („**zagadnienie drugie**”); oraz
- c) czy w przypadku istnienia sporu pomiędzy stroną powodową a ubezpieczycielem w przedmiocie ważności lub skuteczności polisy ubezpieczeniowej istnienie takiego sporu umożliwia stronie powodowej przyznanie domniemanego sprawcy czynu niedozwolonego na podstawie art. 13 ust. 3 w ramach powództwa przeciwko ubezpieczycielowi w państwie członkowskim miejsca zamieszkania strony powodowej na podstawie art. 13 ust. 2 („**zagadnienie trzecie**”).
- 28 Pytania w ramach **zagadnienia pierwszego** [pytania a) i d)] skierowano do Trybunału Sprawiedliwości, ponieważ:
- a) w wyroku z dnia 13 grudnia 2007 r., **Odenbreit/FBTO Schadeverzekertgen NV (C-463/06, ECLI:EU:C:2007:792)**) Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Bruksela I [art. 11 ust. 1 lit. b) wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I] umożliwiał ubezpieczającemu pozwanie swojego ubezpieczyciela w państwie członkowskim, w którym ubezpieczający ma miejsce zamieszkania, nawet jeżeli siedziba ubezpieczyciela znajduje się w innym państwie (o ile takie prawo do wytoczenia powództwa bezpośredniego jest dozwolone prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia);
- b) w sprawie **Keefe** angielski Court of Appeal (sąd apelacyjny) miał wypowiedzieć się co do kwestii, czy poszkodowany, który był uprawniony do wniesienia powództwa i wniósł je przeciwko **[Or. 10]** ubezpieczycielowi domniemanego sprawcy czynu niedozwolonego w państwie członkowskim, w którym poszkodowany miał miejsce zamieszkania [zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Bruksela I], mógł także przyznać domniemanego sprawcę czynu niedozwolonego w ramach takiego powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi na podstawie art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I (art. 13 ust. 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I). Court of Appeal (sąd apelacyjny) orzekł, że poszkodowany mógł przyznać domniemanego sprawcę czynu niedozwolonego w ramach takiego powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi, nawet jeżeli domniemany sprawca czynu niedozwolonego miał miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim (o ile przyznanie sprawcy owego czynu w ramach powództwa przeciwko ubezpieczycielowi było dozwolone prawem właściwym) oraz (co istotne dla niniejszej sprawy) nawet jeżeli spór

- z domniemanym sprawcą czynu niedozwolonego nie obejmował sprawy dotyczącej ubezpieczenia;
- c) podstawą rozstrzygnięcia dokonanego przez Court of Appeal (sąd apelacyjny) w sprawie **Keefe** było, krótko mówiąc, to, że:
- (i) w wyroku w sprawie **Odenbreit** nie przewidziano wymogu istnienia sporu dotyczącego warunków polisy ubezpieczeniowej jako warunku bezpośredniego pozwania ubezpieczyciela w państwie członkowskim miejsca zamieszkania ubezpieczającego (jeżeli ubezpieczyciel miał siedzibę w innym państwie) zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Bruksela I;
  - (ii) art. 11 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I (art. 13 ust. 2 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I) zezwala „poszkodowanemu” na wytoczenie powództwa przeciwko ubezpieczycielowi sprawy czynu niedozwolonego w państwie członkowskim miejsca zamieszkania poszkodowanego (jeżeli ubezpieczyciel ma siedzibę w innym państwie);
  - (iii) art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I zezwala poszkodowanemu na przypozwanie sprawcy czynu niedozwolonego w ramach powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi domniemanego sprawcy czynu niedozwolonego (zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I) w państwie członkowskim poszkodowanego, nawet jeżeli domniemany sprawca czynu niedozwolonego ma miejsce zamieszkania w innym państwie (jeżeli zezwala na to prawo właściwe dla powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi);
  - (iv) skoro art. 9 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Bruksela I nie wymagał istnienia sporu dotyczącego polisy ubezpieczeniowej (co potwierdzono w wyroku w sprawie **Odenbreit**) dla wniesienia przez ubezpieczającego powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi, nie było powodu, by wymagać istnienia sporu dotyczącego polisy ubezpieczeniowej, aby móc przypozwać domniemanego sprawcę czynu niedozwolonego (zgodnie z art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I); oraz
  - (v) Court of Appeal (sąd apelacyjny) uznał, że jego wykładnia art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I była spójna z celami wskazanymi w motywie 13 (ochrona słabszej strony poszkodowanej) i motywie 15 (minimalizacja **[Or. 11]** ryzyka wydania niezgodnych ze sobą orzeczeń w dwóch państwach członkowskich) rozporządzenia Bruksela I (obecnie motywy 18 i 21 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I);
- d) w sposób potencjalnie sprzeczny z wyrokiem angielskiego Court of Appeal (sądu apelacyjnego) w sprawie **Keefe** rzecznik generalny M. Bobek

- w sprawie **Kabeg** podkreślił, że wszystkie artykuły sekcji 3 rozporządzenia Bruksela I muszą odnosić się do sprawy dotyczącej ubezpieczenia. Rzecznik generalny M. Bobek, wydając opinię, wziął pod uwagę motyw 11 rozporządzenia Bruksela I [motyw 15 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I], zgodnie z którym przepisy o jurysdykcji muszą być w wysokim stopniu przewidywalne, w związku z czym istotne jest, by wyjątki od zasady ogólnej, zgodnie z którą pozwany powinien być pozywany w państwie członkowskim miejsca zamieszkania bądź siedziby pozwanego, były interpretowane w sposób ścisły;
- e) nie jest jasne, czy Trybunał Sprawiedliwości w wyroku w sprawie **Odenbreit** [jak sugeruje Court of Appeal (sąd apelacyjny) w sprawie **Keefe**] nie wymagał istnienia sporu dotyczącego umowy ubezpieczenia, aby możliwe było zastosowanie art. 11 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I. Trybunał Sprawiedliwości oddalił twierdzenie, jakoby klasyfikacja powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi według niemieckiego prawa czynów niedozwolonych przesądzała o tym, czy ubezpieczyciel mógł zostać pozwany w państwie członkowskim poszkodowanego, wskazując, że zasadniczo zależało to od tego, czy, ogólnie rzecz ujmując, powództwo przeciwko ubezpieczycielowi obejmowało sprawy dotyczące ubezpieczenia. Stanowisko Court of Appeal (sądu apelacyjnego), zgodnie z którym z wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie **Odenbreit** wynika, że do pozwania ubezpieczyciela przez poszkodowanego na podstawie art. 11 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I nie było konieczne, aby powództwo przeciwko ubezpieczycielowi obejmowało „sprawę dotyczącą ubezpieczenia”, może wynikać z różnego rozumienia pojęcia „sprawy dotyczącej ubezpieczenia” (zob. **zagadnienie drugie** poniżej);
- f) angielski Supreme Court (sąd najwyższy) zezwolił pozwanemu (domniemanemu sprawcy czynu niedozwolonego) w sprawie **Keefe** na zaskarżenie wyroku Court of Appeal (sądu apelacyjnego). Przed rozpatrzeniem tej skargi angielski Supreme Court (sąd najwyższy) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniami prejudycjalnymi. Pytania te dotyczyły tego, czy istnieje wymóg, aby powództwo poszkodowanego przeciwko domniemanemu sprawcy czynu niedozwolonego obejmowało sprawę dotyczącą ubezpieczenia, aby możliwe było przypozwanie domniemanego sprawcy czynu niedozwolonego na podstawie art. 11 ust. 3 rozporządzenia Bruksela I w ramach powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi domniemanego sprawcy czynu niedozwolonego na podstawie art. 11 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I (każdorazowo w państwie członkowskim poszkodowanego). Komisja Europejska przedstawiła Trybunałowi Sprawiedliwości swoje stanowisko, w którym poparła twierdzenie, że powództwo przeciwko domniemanemu sprawcy czynu niedozwolonego musi obejmować sprawę dotyczącą ubezpieczenia. W tym przypadku skarga do angielskiego Supreme Court (sądu najwyższego) została wycofana zanim Trybunał Sprawiedliwości rozpatrzył pytania

prejudycjalne skierowane do niego przez angielski Supreme Court (sąd najwyższy); oraz [Or. 12]

- g) decyzja, któremu z celów i której ze strategii leżących u źródeł „wyjątku dotyczącego ubezpieczenia” z sekcji 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I należy przyznać pierwszeństwo, nie jest jasna i wymaga uzyskania wskazówek od Trybunału Sprawiedliwości.

29 Co się tyczy pytań odnoszących się do **zagadnień drugiego i trzeciego [pytania b) i c)]:**

- a) wydaje się, że rzecznik generalny M. Bobek w sprawie **Kabeg** przyjął, iż „sprawa dotycząca ubezpieczenia” oznacza, że przedmiotowe powództwo musi dotyczyć praw i obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia, przy czym nie istnieje wymóg, aby występował spór co do polisy ubezpieczeniowej. Pogląd rzecznika generalnego M. Bobeka został wyrażony w sprawie **Kabeg** w kontekście powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi wytoczonego na podstawie art. 11 ust. 2 rozporządzenia Bruksela I. Rzecznik generalny M. Bobek uznał, że wymóg, aby powództwo przeciwko ubezpieczycielowi obejmowało „sprawę dotyczącą ubezpieczenia” był spełniony po prostu ze względu na fakt, iż powództwo przeciwko ubezpieczycielowi obejmowało kwestie związane z prawami i obowiązkami tego ubezpieczyciela wynikającymi z polisy ubezpieczeniowej. Nie jest równie jasne, w jaki sposób powództwo przeciwko domniemanemu sprawcy czynu niedozwolonego (ubezpieczonemu na podstawie polisy ubezpieczeniowej), które ma zostać w wyniku przypozwanienia rozpoznane łącznie z powództwem bezpośrednim przeciwko ubezpieczycielowi, mogłoby obejmować „sprawę dotyczącą ubezpieczenia”;
- b) pytanie pierwsze skierowane do Trybunału Sprawiedliwości przez angielski Supreme Court (sąd najwyższy) [zob. pkt 15 lit. a) powyżej] sugerowało, że „sprawa dotycząca ubezpieczenia” może oznaczać (w przeciwieństwie do poglądu przyjętego w opinii rzecznika generalnego M. Bobeka wydanej w sprawie **Kabeg**), że spór musi obejmować zagadnienia dotyczące ważności lub skuteczności polisy ubezpieczeniowej;
- c) należy zatem zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie charakteru i zakresu wymogu, zgodnie z którym dla zastosowania sekcji 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I konieczne jest, by powództwo obejmowało „sprawę dotyczącą ubezpieczenia”, w szczególności wtedy, gdy poszkodowany pozywający ubezpieczyciela bezpośrednio na podstawie art. 13 ust. 2 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I w swoim państwie członkowskim chce przypoznać w ramach tego powództwa także domniemanego sprawcę czynu niedozwolonego na podstawie art. 13 ust. 3 wersji przekształconej rozporządzenia Bruksela I, w sytuacji, w której ten domniemany sprawca

czynu niedozwolonego ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie.

- 30 W związku z powyższym County Court at Birkenhead (sąd hrabstwa w Birkenhead) zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości z następującymi pytaniami prejudycjalnymi: **[Or. 13]**

PYTANIA SKIEROWANE DO

TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

- a) Czy art. 13 ust. 3 [...] rozporządzenia [Parlamentu Europejskiego i Rady] (U[...]E) nr 1215/2012 [z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych] przewiduje wymóg, by podstawa roszczenia, na którą powołuje się poszkodowany, wytaczając powództwo przeciwko ubezpieczającemu/ubezpieczonemu, obejmowała sprawę dotyczącą ubezpieczenia?
- b) Jeżeli odpowiedź na pytanie a) jest twierdząca, czy okoliczność, iż powództwo, które poszkodowany zamierza wytoczyć przeciwko ubezpieczającemu/ubezpieczonemu, wynika z tych samych okoliczności faktycznych co powództwo bezpośrednie przeciwko ubezpieczycielowi i jest wytoczone w ramach tego samego postępowania, jest wystarczająca, aby uznać, że powództwo poszkodowanego obejmuje sprawę dotyczącą ubezpieczenia, nawet jeżeli podstawa roszczenia poszkodowanego wobec ubezpieczającego/ubezpieczonego nie ma związku z ubezpieczeniem?
- c) Ponadto i pomocniczo – jeżeli odpowiedź na pytanie a) jest twierdząca, to czy okoliczność istnienia sporu między ubezpieczycielem a poszkodowanym co do ważności lub skuteczności polisy ubezpieczeniowej wystarczy, by uzasadnić twierdzenie, iż powództwo poszkodowanego obejmuje sprawę dotyczącą ubezpieczenia?
- d) Jeżeli odpowiedź na pytanie a) jest przecząca, czy wystarczy, by przypozwanie ubezpieczającego/ubezpieczonego w ramach powództwa bezpośredniego wytoczonego przeciwko ubezpieczycielowi było dozwolone prawem właściwym dla powództwa bezpośredniego przeciwko ubezpieczycielowi? **[Or. 14]**